

Nr 484

Av fru Mogård m. fl., om samordning av plan- och miljöfrågor inom den kommunala nämndorganisationen.

(Lika lydande med motion nr 413 i Första kammaren)

Miljödebatten täcker nästan hela samhällsarbetet, och i synnerhet gäller detta i kommunalpolitiken. Genom det kommunala planmonopolet har kommunerna tillagts det avgörande ansvaret för bebyggelseplanering och därmed för planeringen och genomförandet av det vi i dagligt tal menar med miljö.

Det är egentligen olyckligt att miljövårdsdebatten mest koncentrerats till luft-, vatten- och bullerproblem och mindre till de frågekomplex som berör den totala bostads-, arbets- och fritidsmiljön. Vi måste samfällt konstatera att miljövärdskrav icke tillåtits forma 1940- och 1950-talens bebyggelseplanering. Det har brustit avsevärt i det avseendet, och först de allra senaste åren har uppmärksamheten riktats mot nödvändigheten av miljöpolitiska hänsyn vid bedömningar kring markanvändning och bebyggelseplanering.

På central nivå har miljödebatten framtingat åtgärder vilka i första hand koncentrerats till det nyinrättade naturvårdsverket. Skall det bli något meningsfullt av miljövärderna förutsätter dock detta att den centrala institutionen får en lokal motsvarighet. När nu naturvårdsverket centralt och naturvårdskonsulenter regionalt börjat arbeta med miljöpolitiska frågeställningar i allmänhet synes det vara en brist att motsvarande arbetsuppgifter icke samordnas på det kommunala planet.

Utgångspunkt för all miljödiskussion borde vara *planarbetet*. Det är när översikts- och detaljplaner utarbetas som vi formar miljön. Regionplanens och generalplanens allmänna riktlinjer för markanvändning inom region och kommun binder i sin tur detaljarbetet inom stads- och byggnadsplan. Fördelningen av marktillgångar i bostadsområden, industriområden, fritidsområden, trafikleder, serviceområden måste göras med utgångspunkt icke endast från ekonomiska och organisatoriska realiteter utan också nödvändigtvis från miljösynpunkt.

Handläggningen av de konkreta frågorna på detta område är i huvudsak en angelägenhet för byggnadsnämnd och kommunalnämnd (drätselkammare). Men intressenterna är många. De som bor i kommunen har ett självklart intresse av att planeringen sker på ett sådant sätt att markut-

nyttjandet blir rationellt och miljöpolitiskt lämpligt. Organisationer och myndigheter har naturligen även ett intresse av att planarbetet genomföres på ett sådant sätt att deras intressen blir tillgodosedda. Ett avgörande intresse för den praktiska handläggningen har dock även andra kommunala nämnder än de som ovan nämnts. Under stadsplane- och bebyggelseplaneringen berörs ett stort antal kommunala nämnder. För den konkreta handläggningen av själva byggverksamheten har i de allra flesta kommuner skett en samordning i s. k. *central byggnadskommitté*. Detta är utomordentligt! Någon motsvarande samordning mellan olika kommunala nämnder finns dock *icke* vid planarbetet.

En integrering av de kommunala sociala nämnderna pågår nu landet runt. En samordning av dessa är betingad av de alldeles speciella krav som ställs på sociala nämnder i dag. Ingen lär ställa sig främmande för att denna, på frivillig väg uppbyggda, samordning inom en snar framtid får kommunallagsgrund. En sådan anknytning till kommunallagen lär bli verklighet när riksdagen om några år beslutar om ny vårdlag.

En motsvarande integrering synes väl motiverad vad gäller planfrågorna. Handlingslinjerna för att nå eftersträvad samordning kan vara många. Det finns i detta sammanhang anledning erinra om det miljövårdsråd som utsetts inom Järfälla kommun. Det finns i kommunallagen ingen anvisning om ett sådant miljövårdsråd. Otvivelaktigt bör ett meningsfullt miljöpolitiskt samråd kunna äga rum i ett sådant av ledamöter från olika kommunala nämnder sammansatt råd. De frågeställningar som aktualiserats i denna vår motion har tangerats av bl. a. kommunalrättskommittén, men någon allmän översyn av den kommunala nämndorganisationen har icke skett. Tyngden i miljövårdsdebatten — med krav på ökad insyn och ökad samordning — gör det dock naturligt att förorda en översyn av den kommunala nämndorganisationen med syfte att uppnå en fastare organisationsform för samordning i planarbetet.

Vi önskar av denna anledning en utredning kring de kommunala nämndernas samarbete i planfrågor.

Med stöd av ovanstående hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om en utredning angående den kommunala nämndorganisationen, avseende samordning av plan- och miljöfrågor, samt om framläggande av förslag till de ändringar i kommunallagen som därav kan föranledas.

Stockholm den 28 januari 1969

Britt Mogård (m)

Alf Wennerfors (m)

Ingrid Sundberg (m)